2015D34138

Inbreng verslag van een schriftelijk overleg

Binnen de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap hebben enkele fracties de behoefte om vragen en opmerkingen voor te leggen over de brief van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap d.d. 13 augustus 2015 inzake haar reactie op het rapport «Private activiteiten van bekostigde onderwijsinstellingen» van de Inspectie van het Onderwijs (Kamerstuk 28 753, nr. 37).

De voorzitter van de commissie,
Wolbert

Adjunct-griffier van de commissie,
Boeve

I Vragen en opmerkingen uit de fracties

De leden van de VVD-fractie hebben kennisgenomen van de beleidsreactie op het rapport «Private activiteiten van bekostigde onderwijsinstellingen». Zij hebben hier enkele vragen over.
Expliciet geeft de Inspectie van het Onderwijs (hierna: onderwijsinspectie) aan dat de kwaliteit van het risicobeheer niet in het onderzoek is beoordeeld. Deze leden willen weten waarom dit niet is beoordeeld. Is er een aanleiding om dat als nog te doen, zo vragen zij. Voorts constateren de leden dat alleen gekeken is naar de risico's die bekostigde onderwijsinstellingen lopen. Meer transparantie juichen deze leden van harte toe. Toch missen zij aandacht voor de gevolgen van privaat handelen door publiek bekostigde instellingen voor de mogelijke verstoring van de markt, dan wel hoe privaat handelen de markt beïnvloedt. Deze leden zijn niet tegen private activiteiten door bekostigde instellingen, mits zij de markt niet verstoren. De leden hadden graag een andere focus van het onderzoek gezien. Is de Minister bereid alsnog een onderzoek te laten doen naar het functioneren van de gehele markt? Kan zij daarin laten onderzoeken of er sprake is van een gelijk speelveld in met name het post-initiële middelbaar en hoger onderwijs? In deze sectoren is immers sprake van een goed functionerend privaat aanbod, aldus de aan het woord zijnde leden.
Ook vragen de leden van deze fractie of en waarom de aanbevelingen van de onderwijsinspectie het meest effectief zijn om te komen tot een gelijk speelveld. Heeft de Minister bijvoorbeeld ook de optie overwogen om een externe en capabele toezichthouder aan te stellen? Voorts vragen de leden of de Minister overwogen heeft de uitzonderingspositie onderwijs in de Mededingingswet te schrappen om zo een gelijk speelveld te creëren. Zou dat niet een veel simpelere oplossing zijn dan de huidige voorstellen die de Minister voorstelt? Zo nee, waarom niet? Zo ja, wat was de reden om dit niet voor te stellen, zo vragen de leden.
De leden van deze fractie lezen dat de onderwijsinspectie voor zich zelf een grotere rol ziet weggelegd bij het inspelen op controle beheersmaatregelen. Waarom zou de Minister deze rol bij de onderwijsinspectie leggen? Heeft de Minister overwogen dit bij een andere toezichthouder te beleggen, zoals wellicht de Autoriteit Consument en Markt (ACM)? De leden verkrijgen hier graag een toelichting op.
Ten aanzien van inkomsten uit intellectueel eigendom bij universiteiten vragen de leden de Minister hoe zij ervoor gaat zorgen dat de focus bij de universiteiten komt te liggen op het valoriseren van het met publieke middelen gedane onderzoek, in plaats van het zo duur mogelijk verkopen van die kennis, waardoor promovendi die met hun eigen onderzoek een onderneming willen starten vaak een valse start hebben.

De leden van de PvdA-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de beleidsreactie van de Minister op het rapport «Private activiteiten van bekostigde onderwijsinstellingen». Het verzorgen van onderwijs is een belangrijke publieke taak. Soms werken scholen hiervoor samen met andere instellingen of bedrijven. Deze publiek-private samenwerkingen en private activiteiten van instellingen dienen naar mening van de leden altijd ten dienste te staan van de publieke taak van de onderwijsinstellingen; het verzorgen van goed onderwijs in algemeen belang. Bovendien dienen instellingen naar de mening van deze leden transparant te zijn in hun private activiteiten. Het moet voor leerlingen, ouders en andere belangstellenden inzichtelijk en navolgbaar zijn wat de instelling doet en de instelling moet hiervoor ter verantwoording kunnen worden geroepen. In de bovengenoemde beleidsreactie worden de aanbevelingen van de onderwijsinspectie overgenomen. Het stemt de leden tevreden dat deze aanbevelingen bijdragen aan duidelijkere regelgeving, grotere transparantie over uitgevoerde activiteiten en beter toezicht hierop door

de onderwijsinspectie en accountants. De leden hebben twee vragen naar aanleiding van de beleidsreactie. Allereerst wordt er verwezen naar de beleidsregel «Notities Helderheid» als het gaat over de voorwaarden die gelden voor het inzetten van publieke middelen bij private activiteiten. Deze beleidsregel heeft betrekking op het hoger onderwijs terwijl de voorliggende beleidsreactie betrekking heeft op alle bekostigde onderwijsinstellingen. De leden hebben behoefte aan een nadere toelichting hierop. Is er een bestaande beleidsregel die reeds van toepassing is op alle bekostigde onderwijsinstellingen of is de Minister voornemens de bestaande beleidsregel voor het hoger onderwijs van toepassing te verklaren op alle bekostigde onderwijsinstellingen? Daarnaast willen de leden graag weten op welke wijze de Minister voornemens is om de uitwerking van de voorgestelde maatregelen voor te leggen aan de Kamer.

De leden van de SP-fractie hebben de volgende vragen naar aanleiding van de beleidsreactie op het inspectierapport «Private activiteiten van bekostigde onderwijsinstellingen». Wat is de reden dat de onderwijsinspectie geen feitelijke cijfers weergeeft in een tabel, maar spreekt over «minder dan 90 van de 1408» en «circa 50%» en «minder dan 5%»? Is de Minister bereid de feitelijke cijfers op te vragen en deze aan de Kamer te doen toekomen? Acht de regering het wenselijk dat publieke onderwijsinstellingen private activiteiten ontplooien? Kan de Minister concreet aangeven welke activiteiten ze wel of niet wil aanmoedigen? Waar ligt de grens? Op welke wijze dient het primair onderwijs om te gaan met gelden die bij de vorming van een kindcentra vanuit de private kinderopvang worden ontvangen? Is het mogelijk dat in een dergelijke situatie de kinderopvangtoeslag voor het primaire onderwijsproces worden gebruikt? Waar ligt de precieze grens? De leden vragen voorts hoe de Minister de verduidelijking van de regelgeving rond private activiteiten op bekostigde instellingen voor zich ziet. Worden er regels geschrapt of komen er nieuwe regels bij? Deze leden missen, ten slotte, de aandacht voor de risico's van private activiteiten. Zijn deze risico's volgens de Minister afdoende afgedekt? Hoe worden deze door de onderwijsinspectie gecontroleerd, zo willen de leden weten.